

Одинець О.А.¹

Роль історичних стилів при створенні художньо-функціонального образу фахівцями з перукарського мистецтва та декоративної косметики

¹ Одинець Олена Анатоліївна, аспірант,

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Луганськ, Україна

Анотація. В даній статті розглядається роль історичних стилів при створенні художньо-функціональних образів в сучасному перукарському мистецтві, проводиться теоретико-методологічне дослідження сутності створення художнього образу людини фахівцями з перукарського мистецтва та декоративної косметики.

Ключові слова: історичні стилі, перукарське мистецтво, художньо-функціональний образ, галузь «Мистецтво», історичні зачіски, дизайн зачіски

Зачіска, одяг, взуття, аксесуари є такими ж об'єктами дизайну, як і меблі, посуд, інструменти, літаки. Таким чином, дизайн – один з напрямів дизайн – діяльності перукарів-модельєрів, метою якої є художнє проектування нових якостей образу; комплекс проектної та художньої діяльності (спираючись на проектно-художні образи), які призначені максимально задовольняти потреби людини і при цьому відповідають сучасним напрямкам в мистецтві, моді.

Останнім часом спостерігається тенденція зникнення кордону між мистецтвом і дизайном. Мистецтво – явище досить багатогранне, це поняття поєднує в собі музику і пов'язані з нею вокал і танець, театр, цирк, і, зрозуміло, пластичні види мистецтва.

Під пластичними (просторовими), маються на увазі ті види мистецтва, витвори яких існують у просторі, не змінюючись і не розвиваючись у часі, і сприймаються нами за допомогою зору. Усі види пластичних мистецтв діляться на дві групи: образотворчі і архітектонічні (необразотворчі). До першої групи відносяться живопис: станковий (картини, створені за допомогою фарб) і монументальний (розпис, мозаїка, фрески і т.п.); скульптура, також станкова (що не залежить від навколишнього середовища) і монументальна (пам'ятники, монументи, архітектурні прикраси і т.п.); графіка: станкова, прикладна (марки, етикетки і т.п.), книжкова (обкладинки, ілюстрації і т. п.) і плакатна.

До архітектонічних мистецтв належать архітектура, декоративно-прикладне мистецтво (кераміка, художнє ткацтво, ювелірне мистецтво, художнє лиття та т.п) і дизайн.

Твори архітектонічних мистецтв не зображують, а створюють гармонійне матеріально-предметне середовище, що найбільш повно задовольняє матеріальні і духовні потреби людини.

Усі види образотворчого мистецтва функціонують тільки для задоволення органічної потреби людини у красі. Ні живопис, ні графіка, ні скульптура не можуть бути використані у практичній діяльності людей, тобто мають одну функцію – естетичну.

Інша справа витворів мистецтва необразотворчих. Усі об'єкти людського побуту (будинки, посуд, аксесуари, одяг, зачіска) стають творами мистецтва за умови їхнього художнього вирішення. Таким чином, усі добутки архітектонічних мистецтв, зберігаючи естетичну функцію, мають ще і практичну, або улітарну. Надаючи певні властивості матеріальним об'єктам, дизайнер формує (проекує) саму людину, яка буде користуватися цими об'єктами або жити в їх

оточенні. Отже дизайн, або художнє проектування зовнішності людини відноситься до архітектонічного мистецтва та виконує і естетичну і практичну функції. Люди прагнуть мати зачіску красиву, модну, яка найбільш пасує до зовнішності та підкреслює індивідуальність, але вона повинна бути практичною та зручною.

Метою даної статті є розгляд основних історичних стилів та їх вплив на створення сучасних художньо-функціональних образів перукарями-модельєрами.

Творчість дизайнера тісно пов'язана з модою – відтвореними в суспільстві в той чи інший період часу естетичними уподобаннями в одязі і нарядях, оточується предметами побуту, звичаях і манерах. Почуття кон'юнктури, вивчення ринкового попиту – все це входить в коло обов'язків сучасного дизайнера. При цьому він не тільки повинен працювати в рамках сучасної моди, але і відчувати напрямки її перспективного розвитку, а часто і визначати їх.

Слово "мода" походить від французького "mode" (а то в свою чергу сходиться до латинської) і означає "міра, правило, розпорядження". Сьогодні під модою розуміється нетривала єдність і масове поширення тих чи інших зовнішніх проявів культури – смаків, поведінки, стилістичних ознак виробів, прийнятих критеріїв їх естетичної оцінки та ін [1, с.77].

Мода характеризує взаємовідносини між століттям і річчю, предметним середовищем взагалі [5, с.18]. Вона охоплює різноманітні сфери людської діяльності, істотно впливаючи на виробництво і споживання; в дизайні мода знаходить своє вираження у зовнішній формі проєктованих і вироблених виробів, особливо одягу [5, с.77]

Основною ознакою моди (на відміну від стилю) є її мінливість [1, с.77]. "Мода, – як зазначає відомий французький кутюр'є П'єр Карден, – це... оновлення! Принцип, якому одвічно слідує природа! Дерево скидає старе листя, людина – наскучивший одяг. Коли речі стають занадто звичними, люди від них швидше втомлюються". Кожен модний цикл можна розбити на наступні фази: виникнення оригінальної моделі; визнання її модною у вузькому кругу; поширення пристосованого до інтересів широких мас варіанта в здешевленому серійному виробництві; перенасичення; загасання інтересу або повна незатребуваність товару. Деякі модні новинки після того, як їх визнали широкі маси споживачів, переходять у категорію стандарту [4, с.17].

Сучасні напрямки розвитку перукарського мистецтва які демонструють на подіумах конкурсів, творчих

показах, є яскравим відбитком розвитку його історії. Сучасного та майбутнього не може бути без минуло-го [6, с.3].

В історії перукарського мистецтва провідне місце займає історія зачіски. *Зачіска* – певним способом укладене, підстрижене або завите волосся на голові. [7, с. 408.]

У періоди різноманітних стилів, зачіска мала свої характерні риси, що відповідали напрямку того, чи іншого історичного стилю.

Стиль – сукупність ознак, які характеризують мистецтво певного часу та напряму або індивідуальну манеру художника стосовно ідейного змісту й художньої форми. [8, с. 697]. Поняття "*стиль*", відображає епоху, та виявляє своє ставлення до навколишнього світу: економіки, культури, мистецтва, моди. Основні риси стилю відображаються в архітектурі, образотворчому та прикладному мистецтві, літературі, музиці тощо; відображає нерозуміння краси, яке сформува-лося у певний період розвитку суспільства, досягло досконалості та довершеності.

Історія моди, як і історія мистецтва взагалі, – най-правдивіше дзеркало, яке відображає через витвори мистецтва костюм, зачіску, макіяж, людську сутність тієї чи іншої епохи; відображає естетичні ідеали, художні смаки, уподобання різних верств населення, а разом з тим – відтворює цілісний образ людини, який відповідає характеру доби, відбиває думки і почуття людей певного історичного періоду. Такий образ створюється різними засобами, але насамперед – за допомогою зовнішніх ознак: одягу, зачіски, макіяжу, взуття, прикрас, предметів побуту.

Кожна епоха вносила свої особливості у розвиток світового мистецтва й залишала в історії перукарства свої відбитки, свої творчі знахідки, знання яких, на сучасному етапі допомагає при створенні свого стилю, бренду у світі перукарського бізнесу.

Яскравим проявом в перукарському мистецтві наприкінці XVI ст. в Італії та багатьох країнах Європи став стиль *бароко*, його характерними рисами стали: театральність, парадність, ефектність, пишність. "Бароко" італійською означає "хімерний", "фантастичний", "вигадливий", найбільшого розвитку він досяг в Франції. Для поширення мод були створені ляльки з воску, які демонстрували одяг, білизну, а також засновано журнал "Галантний Меркурій", з якого можна було довідатися про нові напрямки в моді, критичні відгуки щодо модних напрямів в косметиці та одязі. Розкішні палаци, будинки аристократів, створювали певний фон для людини, становлячи одне ціле з її зовнішністю та манерами.

Після бароко настав час рококо. Порівняно з переважаністю та помпезністю зачісок бароко, у стилі з'явилися витонченість, граціозність, але залишилася характерна для бароко театральність. Жінки і чоловіки нагадували ляльок, які не мають вікової межі. У моді залишилися напудрені перуки, і все пов'язане з морською тематикою. Це було не випадково, бо термін "рококо" (rococo) походить від слова «раківина» (coquille). Завите волосся порівнювали з морськими хвилями, а пудра для перук нагадувала морську піну. З'явилися неймовірно складні зачіски, які виконували "куафери" – висококваліфіковані майстри. За часів

Марії – Антуанетти в Прижі було засновано Академію перукарського мистецтва. Тоді у моді переважала висока зачіска на каркасі "куафюра". Своє мистецтво в оформленні зачісок виявляли справжні художники-перукарі (Легре, Леонар, Антуан, Даже та ін.). Великі форми зачісок створювали за рахунок завивки волосся – "тапі". Крім квітів, зачіски доповнювали стрічками, пірями, стрічками. З метою збереження конструкції використовували яєчний білок, тваринний жир. Одна з найпопулярнішою була зачіска Марії – Антуанетти. За силуетом вона нагадувала перевернуту трапецію, виконували її на каркасі, зверху прикрашали намистом з перлів, мереживом, брошкою. Неймовірно вигадливим та декоративними були зачіски типу «фрегат», які робили з великої кількості пастижів, у вигляді морських хвиль, моделями кораблів, людей, прапорців, стрічок. Виконували також зачіски з кошачими квітів, фруктами, овочами, які сягали до 80 см., та вимагали великої кількості шпильок, пудри, помади. Чоловічі зачіски стилю рококо стали менші за розміром, були без проділів, мали буклі з боків та хвостик, прикрашений чорною стрічкою.

1789 році у Франції відбулася революція, що наклало свій відбиток на розвиток мистецтва взагалі й перукарського зокрема, з'явився новий напрямок у мистецтві – класицизм. Жінки та чоловіки під впливом політичних подій почали обрізати волосся. В період Директорії спостерігався великий інтерес до античності, це привело до появи у жінок простих, природних зачісок з додаванням плетіння, кучерь, стрічок, та без застосування пудри. Чоловіки почали збивати волосся над чолом, зачісувати його на обличчя, з'явилися бакенбарди. Найхарактернішими аксесуарами були: носові хусточки, рукавички, муфти, тростини, табакерки, годинники, лорнет.

Зачіски періоду ампір (пізній класицизм) сприяли розвитку нових технологій перукарського мистецтва. Особливістю зачісок того часу була віртуозна техніка завивки, за допомогою якої створювалися локони різних типів. У зачісках почали використовувати шиньйони, шпильки, гребінці різних типів та форм. Модними вважалися всі відтінки каштанового кольору волосся. Наполеон, захоплений культурою і устроєм античності, намагався відродити закони, характерні для римської імперії. Тому у моді панували ознаки греко-римського мистецтва. Жінки носили зачіски з природного волосся на прямий проділ з завитими заколотими на скронях локонами. Чоловіки укладали волосся у "кок", носили бакенбарди. Користувалися популярністю парфуми, есенції пудра, рум'яна. Чоловіки наслідуючи Наполеона користувалися одеколоном ("ке-льнська вода").

Після повалення наполеонської імперії перевага відійшла новому стилю, який у моді і побуті набув назви бідермейер, у мистецтві – романтизм. Він трансформував форми ампіру в дусі інтимності й домашнього затишку, та проявився у моді рисами фантазійного декору із відбитками міщанства. Ідеалом стала «світська левиця» із золотавим, мідно-каштановим, або темно-каштановим волоссям, з тонкою талією й замріяними очима на блідому обличчі. Зачіски мали єдину силуетну форму, але не повторювалися за оформленням. Для створення форм використовувалися

буклі, локони, кучері, коси, петлі, джугти. Модними стали проділи: зигзаг, поперечний, прямий, ксий, боковий, В – подібний. Чоловічі зачіски мало змінилися, волосся зачісували на обличчя, укладали хвилями, локонами, носили бакенбарди, деякі військові носили вуса.

Французька революція 1848 року ознаменувала кінець стилю бідермайер, настав час безмірної розкоші, а разом з тим – еkleктики в моді, тобто поєднання різноманітних стилів. Друга половина XIX ст. відзначалася великими науковими відкриттями, дослідженнями, з'явилася фотографія, зросла кількість підприємств. Це був період активної жіночої емансипації. Захоплення наукою, мистецтвом, спортом, дало можливість створити гідну конкуренцію чоловікам. Характерною рисою зачісок був прямий проділ, зачіска було валикоподібною, нагадувала зачіску Марії Стюарт. У перукарському мистецтві з'явилася електрична машинка для стрижки волосся (1882), щипці Марселя Грато для ондуляції (тобто для завивки, *ondulenh* – хвилястий) гарячим способом (1875), інструменти постійно вдосконалювалися. У перукарському мистецтві ондуляція набула особливе місце, стала улюбленим видом укладки. У моді панував розкішний еkleктичний стиль, але без смаку, зачіску у великій кількості складали каскади локонів, кіс, буклей, джугтів. Перукарі почали звертати увагу на індивідуальні особливості клієнток, їх вік, призначення зачіски. З'явилися зачіски для прогулянок, ранкові, вечірні, вихідні, салонні та ін. Чоловічим ідеалом, як і раніше, залишалася людина ділова, розумна, міцна.

Провідний стильовий напрям кінця XIX – початку XX ст. у культурі та мистецтві має назву "модерн". Цей стиль виник як протест проти міщанської еkleптики та намір створити нові творчі напрямки, такі як конструктивізм та функціоналізм. Законодавцями моди виступали актори, співаки, спортсмени.

Популярними стали асиметричні форми, які відображали захоплення романтизмом та історією (антична, середньовіччя, східні мотиви). Це був час відкриттів у перукарському мистецтві й косметології:

- німецький перукар І. Мейер вперше використовував плоске накручування для завивання (1880);
- перукар Фішер винайшов метод завивання «мертвого волосся» (штучного) (1884);
- Едісон відкрив, як застосовувати електрику для завивання волосся (1891);
- Німець Карл Неслер винайшов тривалу термічну завивку (1904);
- Провідні перукарі (Неслер, Мейер, Ежен, Лямер, Уеллс) провели експерименти з хімічними сумішами для придання перманенту природного вигляду (1909–1925);
- З 1912 р. в розпорядженні перукарів з'явилися філіровочні ножиці та електричний фен.

Після Першої світової війни та перевороту 1917 року настав новий час, змінилися погляди на культуру, мистецтво, моду. З'явилися нові напрями – символізм, кубізм – які створили еталон нової вроди емансипованої жінки. З'явилися практично-ділові стандарти – короткі стрижки, лобні пов'язки (танцівниця Айседора Дункан), капелюшки, модний блідий грим, яскраві губи, накладні вії. Один з провідних напрямків

кубізм (франц. *cubisme*, від *cube* – куб), був започаткований художниками (П. Пікассо, Ж. Брак, Х. Гріс) та характеризувався конструюванням об'ємних форм на площині та поділом складних форм на прості. Під впливом цього стилю створювався образ радянського працівника: фантазійні малюнки в тканинах, короткі спідниці, геометричні стрижки.

У 1923 році вийшов перший у Радянському Союзі журнал мод "Ательє", який відображав віяння «пролетарської» моди. Але більш повно відображає розвиток перукарського мистецтва його зв'язок з розвитком музичного мистецтва початку XX ст. Захоплення танцями: чарльстоном, танго, фокстротом, було настільки популярним, що дало назву багатьом стрижкам того часу. Жіночий ідеал поступово переорієнтовується на більш зрілий вік, в моду входить жіночність (Любов Орлова, Грета Габо, Марлен Дітріх). В моду входить струнка, спортивна жінка, довгонога з пухнастим світлим волоссям.

Ще у 1927 році в Німеччині було запатентовано препарат для завивання волосся на тривалий час (Франц Штреєр та сини), тому в Голівуді настав бум хімічної завивки.

Популярними чоловічими стрижками стали: "бокс", "полубокс", "полька", "їжак". Їх появлення обумовлено модою на енергійну, спортивну, акуратну, стриману людину. Після 40-х років додалася стрижка "наголо". Перукарі використовували в роботі щитки для укладання, прямі та філірувальні ножиці, бритви, одеколон, туалетну воду. Жінки 40-х років носили коси, робили валіки на потилиці, хвилі, локони, дрібні кучері. В ці ж роки з'явився лак для волосся, що значно розширило можливості перукарів створювати нові зачіски.

Мода 80-х років вже не була орієнтована на стиль хіпі, тепер було модно заробляти гроші, гарно одягатися, бути консервативним та простим.

Великий вплив на зачіски мали Олімпійські ігри: чоловічі та жіночі модель мали назви "спортивна", "олімпійська", популярними стали стрижки "аврора", "каскад". Майстри при оформленні зачісок почали використовувати гель. В чоловічій моді панують спортивні короткі зачіски, проте стрижки що нагадують моделі 70-х років не зникають.

Наприкінці 90-х років XX ст. у моду входять стрижки, в основі яких лежать класичні технології, а також стрижки, модифіковані за допомогою новітніх технологічних прийомів., впроваджуються нові види обробки волосся. На зламі тисячоліть відчувається повна свобода стилів, напрямків, смаків. Сучасна мода часто поєднує технології чоловічих і жіночих зачісок. Основою чоловічих зачісок є різна довжина; акценти – різне оформлення чілок; нюанси – будь-які варіанти колорювання. Стрижки природні, легкі, сучасна класика поєднується з романтикою. Мода в перукарському мистецтві сучасності – це блиск та структура здорового волосся. Класика та сучасність гармонійно поєднуються в стрижках та укладках, виглядають стильно та зухвало. Новий шарм – це гра, що поєднує сучасність, м'якість, ностальгію. Трендами є стилі: "ексцентрична романтика", "графічна елегантність", "урбаністичний маніфест" – насичені модними брендами, логотипами та елементами різних культур.

Один з найкращих перукарів світу француз Жак Дессанж, власник сотен салонів – перукарень у всьому світі, вважає, що нині моди на зачіски не існує, багато що залежить від стилю життя і характеру людини. Кожен носить те, що йому подобається. Отже, майбутні перукарі-модельєри мають запропонувати клієнтам все, що йому буде до вподоби, а для цього треба добре знати національні особливості перукарського мистецтва, збирати відомості про майстрів минулого та сьогодення, шукати свій стиль та напрям.

Відомості, щодо історії перукарського мистецтва України, не дозволяють дати детальний аналіз зачісок, які побутували на території першої держави стародавніх східних слов'ян. Але збереглися фрески XI ст. на стінах Софії Київської, мініатюри у тогочасних книжках ("Ізборник Святослава", 1073 р.), записи візантійського історика Лева Диякона. Дівчата в Україні ходили з косами, або розплетеним волоссям. Волосся відрощували довгим – це було ознакою дівочої краси. Регіональні особливості яскраво проявлялися в святкових зачісках. На українському весіллі вінок виконував ту саму роль, що й фата в інших народів. Вінки плели з маків, волошок, чорнобривців. У народі вірили, дівчина, що одягла вінок, надягла оберіг. Щоб зміцнити силу вінка, до квітів додавали любисток, чебрець, часник. Урочистим моментом весілля було розплітання дівочої коси. Заміжні жінки мали ховати волосся під головним убором, але заплітати косу з стрічками, обвивати косами голову було характерно для всієї України. Існувала тільки різниця між тим, як це виконують на Лівобережжі та Правобережжі Прикро, але у побуті все менше національних традицій, люди не відчувають свого коріння і часто орієнтовані на уніфіковану та стандартизовану масову моду, культуру. В сучасній моді не часто можна побачити відбиток національних мотивів. Сучасні погляди на національну спадщину радикально змінилися, і історія перукарського мистецтва України має не тільки один елемент – косу. Джерелом нових розробок стає національний образ української моди, який створюється поєднанням зачіски, одягу, прикрас, аксесуарів, головних уборів. Цей образ формується на композиційно-структурних закономірностях вбрання, образній системі декору, відповідній яскравій кольоровій гамі. Яскравим прикладом є образ Роксолани, одягненої за східним стилем, в якій простежується український настрій, колорит.

У період становлення вітчизняної перукарської справи (кінець XII – початок XIII ст.) перукарями були переважно майстри-кріпаки. У столичних містах були відкриті цирульні. На початку XIII ст. цех майстрів, до якого входили київські цирульники, поєднував кравців і перукарів. Вони працювали не тільки як перукарі, але й як медики. Наприкінці XIX ст. в Європі було створено першу корпорацію «перукарів, голярів, майстрів пастижерної справи», проводилися конкурси краси й перукарського мистецтва. На виставках моди представлялися не тільки моделі зачісок, але й інструменти та перукарське приладдя та обладнання. Все це вплинуло на збільшення в Україні перукарень і майстрів.

Історично так склалося, що досягнення українських перукарів не знайшло свого відображення в музейних

експозиціях, бо вважалися звичайними, повсякденно-побутовими. Тому ця тема в історичному її спектрі все більше приваблює сучасних майстрів перукарства, макіяжу та косметики та дослідників цієї галузі.

Головними сучасними напрямками творчості у перукарському мистецтві є екзотизм, історизм та еkleктизм.

Перший підхід – екзотизм – характеризується тим, що створюється незвичайне нове, незвичайні сполучення породжують оригінальні рішення. Це найскладніший напрямок, його реалізують найкреативніші дизайнери та художники-модельєри.

Другий підхід – історизм – коли відштовхуються від будь-якого культурного прообразу та надають йому нової форми, створюють креативні образи на основі історичних стилів. Детальне вивчення історії зачіски, костюма та матеріальної культури є основою для творчості. Вислів про те, що "нове – це добре забути старе", відповідає цьому напрямку лише частково. Більш правильним буде: "Нове – це вдало перероблене старе". Історичні образи від первісного періоду до кінця XX століття надихають на створення нової моди у перукарському мистецтві.

Еkleктика – це поєднання різносортих поглядів, точок зору, теорій, ідейних спрямувань. Еkleктизм як напрям у розробці нових художніх образів – це поєднання різних стилів, їх елементів та деталей. Еkleктичність останніми роками стала модною тенденцією у одязі та зачісках. Поєднувати те, що традиційно не поєднувалось стало улюбленим прийомом сучасних дизайнерів, які бачать в цьому безмежні можливості для пошуку нового.

Перукарська діяльність, безумовно, є інноваційною діяльністю, але, на відміну від відкриття і винаходу, має точно визначену мету, що формулюється у вигляді проектного завдання.

Процес творчості фахівця з перукарського мистецтва, як і будь-якого художника, є процесом безперервним, творець постійно відкриває красу то в лінії, то в кольорі предметів оточуючого світу.

Наукові відкриття, технічні та технологічні новачі допомагають перукарю-модельєру у пошуку форми об'єкта, що проектується. Поява сучасних стайлінгових та парфумерно-косметичних засобів, нових технологічних прийомів обробки волосся, обладнання та пристроїв для виконання перукарських робіт створює безмежні можливості для реалізації ідей.

Емоційно-почуттєвий стан автора, його уява та фантазія є джерелом формоутворення художнього образу, створення якого є творчим процесом, який неможливий без розвиненої уяви та фантазії, креативного мислення та здібностей знаходити оригінальні рішення. Для розвитку креативності та емоційного збагачення необхідно отримувати яскраві художні враження, експериментувати з волоссям та малювати.

Перукар-модельєр у залежності від своїх нахилів та уподобань може обрати роботу у театрі або на телебаченні, присвятити себе "високій" моді, розробляти перспективні зачіски або створювати неповторні арт-образи. Але найцікавішим і найвідповідальнішим є розробка художнього образу для конкретної людини.

Питанню розробки та моделювання образу для клієнта приділяє увагу автор книги "Искусство стрижки"

Микола Моїсєєв [3] Він порівнює моделювання стрижки та моделювання зачіски із двома основними напрямками у скульптурі: різьбою та ліпленням. Виконуючи стрижку, майстер, ніби скульптор-різьбяр, відсікає зайве, наближуючись до задуманої форми. Модельєр, як і скульптор-ліпник, використовує волосся, як "глину" для створення бажаної форми. Дарувати гарні зачіски своїм клієнтам та одразу ж бачити результат своєї праці – це справжнє задоволення для фахівця та стимул для подальшого професійного розвитку.

Наприкінці зазначимо, що дуже багато людей, які б хотіли змінити свій образ, імідж, побоюються, що результат цих змін може їх не задовольнити. Наважуються на рішучі зміни у зачісці частіше ті, хто повніс-

тю довіряє смаку та професіоналізму свого майстра. Є люди, для яких невдалий експеримент із власним волоссям може коштувати кар'єри (диктори телебачення, ведучі програм, актори, моделі і т.д.).

Погоджуємося з висловлюванням відомого сучасного українського стиліста, провідного модельєра-перукаря В. Дюденко [2, с. 14-15] "кожен перукар, працюючи в маленькому селищі, містечку, районному центрі, обласному мегаполісі або столиці країни, може прямо або непрямо середньо істотно впливати на атмосферу життя цих ареалів співжиття людей... для цього він повинен усвідомити свою високу місію... як професіонал нової епохи, який моделює не просто нову зовнішність людини, а моделює в його свідомості його новий стиль життя".

ЛІТЕРАТУРА

(REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Дизайн архитектурной среды. Краткий терминологический словарь-справочник/ С.Михайлов, Н.Дембич, В.Захаров, Л.Листовская и др. Под ред. С.Михайлова. — Казань: ДАС, 1994. — 120 с., ил.9
Designed by the architectural environment. A short glossary of terms catalog / Mikhailov, N.Dembich, Zakharov, L. Listovskaya and others, ed. S.Mihaylova. - Kazan: DAS, 1994. - 120 sec., Il.9
2. Дюденко В. Высокая миссия. Профессия избранных. — Киев, Издательский дом «Украина», 2008 — 158 с.
Dyudenko V. Mission. Chosen profession. - Kiev, the publishing house "Ukraine", 2008 - 158 p.
3. Моисеев Н. Искусство стрижки - Изд. 3-е. - Ростов н/Д: изд - во «Феникс», 2004. — 384 с.(Серия «Обо всем»)
Moiseev N. Art haircuts - Ed. 3rd. - Rostov n / D: ed - in "Phoenix", 2004. - 384 p. (Series "Whatever")
4. Нерсесов Я. Я познаю мир: Детская энциклопедия: История моды.- М.: ООО "Фирма "Издательство АСТ", ООО "Астрель", 1998-496 с., ил., с.17
Nersessov Y. I understand the world: Children's encyclopedia - Diya: The Story of fashion. - M.: "Firma" Publisher AST "Company" Astrel " 1998-496 p., Ill., P.17
5. Пармон Ф.М. Композиция костюма: Учебник для вузов. - М.: Легпромбытиздат, 1985— 264 с., ил.3, с.77Словник української мови: в 11 томах. — Том 9, 1978. — С. 697
Parman F.M. The composition of the costume: A Textbook for high schools. - Moscow: Legprombytizdat, 1985 - 264 p., Il.3, s.77Slovník ukraїnської MTIE: in 11 volumes. - Volume 9, 1978. - P. 697
6. Перукарське мистецтво: Підручник: У 3 кн. / За заг. ред. В.Ф.Фролова. — К.: Грамота, 2005. — Кн. 1: Історія перукарської справи / І.І. Оболенська, Л.С. Сургай, С.Б. Шевельюк. — 352 с.: іл. — Бібліогр.: с. 339
Perukarske Mistetstvo: Pidruchnik: There are 3 books. / For zag. Ed. V.F.Frolova. - K.: Diploma, 2005. - Pr. 1: Istoria perukarskoї right / I.I. Obolenska, L.S. Surgai, S.B. Shevelyuk. - 352.: Il. — Bibliogr P. - 339
7. Словник української мови: в 11 томах. — Том 3, 1972. — С. 408.
Ukrainської MTIE vocabulary: in 11 volumes. - Volume 3, 1972. - S. 408.
8. Словник української мови: в 11 томах. — Том 9, 1978. — С. 697
Ukrainської MTIE vocabulary: in 11 volumes. - Volume 9, 1978. - P. 697

Odynets H.A. The role of historical styles to create artistic and functional image professionals in hairdressing and makeup

Annotation. This makes the article the role of historical styles to create artistic and functional images in modern hairdressing, conducted theoretical and methodological study of the essence of creating an artistic image of human experts in hairdressing and makeup.

Keywords: historical styles, hairdressing, artistic and functional image industry "Art " historical hairstyles, hair design

Одинец Е.А. Роль исторических стилей при создании художественно - функционального образа специалистами по парикмахерскому искусству и декоративной косметике

Аннотация. В данной статье рассматривается роль исторических стилей при создании художественно - функциональных образов в современном парикмахерском искусстве, проводится теоретико - методологическое исследование сущности создания художественного образа человека специалистами по парикмахерскому искусству и декоративной косметике.

Ключевые слова: исторические стили, парикмахерское искусство, художественно - функциональный образ, исторические прически, дизайн прически.